

mɪv 91 t Avk kvgh, gv° x

(AvqvZ 15, i°K, 1)

(: ‘ :)

mɪxɪn eɪvɪx | mɪxɪn gɪvɪj tɔ hweɪ (ɪvt) eɪvɪx nɪ xɪm Bɪtɪvɪtɪe[©]
eɪvɪx nɪtɪtɪt, i vɪvɪn nɪ y v u ɔɪvɪx Bɪvɪx qvɪvɪv gɪvɪx
(ɪvt) eɪtɪ b t ɔɪvɪx vɪk , Ges

Gme mɪv ɔvɪv mɪv vɪz Av vɪq Kɪtɪz cvɪbv? (dɪvɪzɪj
eɪvɪx 2/234, gɪvɪj g 1/340)

cɪg Kɪvɪvɪq, Amxg `qvɪ y
Aɪvɪ bɪtɪ (i i °Kɪvɪ)

(1) kc_ mɪhɪ Ges | i
vɪkɪtɪyɪ,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١. وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا

(2) kc_ Pḥ`ī hLb I Uv mḥhṑ ci Awefḥ nq	٢. وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا
(3) kc_ w`etmi, hLb I Uv I ḥK cḤvk Kṭi	٣. وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّلَهَا
(4) kc_ ivṭZi, hLb I Uv I ḥK Av`Qw Z Kṭi	٤. وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا
(5) kc_ AvKvṭki Ges whvb I Uv vbgḥ KṭiṭQb Zui	٥. وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا
(6) kc_ cw_exi Ges whvb I ḥK we`ZZ KṭiṭQb Zui	٦. وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا
(7) kc_ gvḃḥIi Ges Zui, whvb ZvṭK mḃvg KṭiṭQb	٧. وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا
(8) AZtci ZvṭK Zvi Amr KgṑI mr Kṭgṑ Ávb `vb KṭiṭQb,	٨. فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا
(9) ṭmṖB mdj Kvg nte th vbṭRṭK cweĀ Kiṭe	٩. قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا
(10) Ges ṭmṖB e`_ḡṭbvi_ nte th vbṭRṭK Kjḃv`Qbæ Kiṭe	١٠. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

Aj vñZvAj vṭḥK Akve` nn Avgj Kvṭḥ i Rb`

Ges mveavb evYx Lvi vc Avgj Kvṭḥ i Rb`

gRwñ` (int) etj b th, kṭai A_ḡnj AvṭvK| KvZv`vn
(int) etj b th, Gi A_ḡṭ`Q cYṑb| (Zveix 24/451) Bgvḡ Beḃ
Rivḥ (int) etj b th, Aj vñZvAj vñḡ vñḡ kc_ KṭiṭQb|
Avi mḥṑA`vgZ nḡqi ci th Pu` PgKvq Zvi kc_ KṭiṭQb| Beḃ
hwq` (int) etj b th, gvṭmi gṭa` cḡg cṭbtiv w`b P>`a mḥhṑ

wcQtb _vK Ges tkli ctbiv w b mthP AvtM _vK| hwiq` Beb
 Avmjvg (int) etj b th, Gi A_°nj t jvBjvZj Kv`ti i Pu|
 Zvici w etmi kc_ Kiv ntqtQ hLb Zv Avtj wKZ nq| tKvb tKvb
 Avivex fvlwe` etj tQb th, Gi fvev_°nj t w b hLb AÜKvi tK
 Avtj wKZ Kti t`q| wKŠ`hw` ejv nq th, w Mw MŠŠK hLb tmB mh°
 PgwKZ, Avtj vK D™wMz Kti t`q, Zvntj tewk gvbvbmB nq Ges
 Gi A†_P mvt_ l m½wZcY°nq| G KvitY gRwn` (int)

etj b t ūw tbi kc_, hLb mh°ZvK Avtj wKZ Kti
 t`qŵ ej tZ GLvB mthP K_vB ejv ntqtQ| thgb Ab`T ejv ntqtQ
 kc_ w tbi hLb lUv D™wMz Kti t`q| (miv
 jvBj, 92 t 2)

AZtci Ajv ZveivKv lqv ZvAjv AvKvki kc_ Ki tQb|
 GLvB th e`envi Kiv ntqtQ, Avivex e`vKi tYi cvi fvlvq GUvK gv
 gvm`wiq`vnl ejv thtZ cvi| A_° Avmgvb l Zvi mwŵ tKŠktj i
 kc_| KvZv`vn (int) G K_vB etj b| Avi GB - A†_P
 e`eüZ ntZ cvi| Zvntj A_°nte t Avmgvbi kc_ Ges Zvi mŵv
 A_°`°s Ajv ZvAjv kc_| gRwn l (int) G K_vB etj b|
 (Zveix 24/453) G`w A_°GKw Aciwli mvt_ l ZtcŵZvte
 RwoZ| Gi A_°nt`Q D`P Kiv| thgb Ab` RvqMvq itqtQ t

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ. وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَبْهُدُونَ

Awg AvKvk vbgP Ktiw Avgvi ¶lgZv etj Ges Awg Aek`B
 gnvma`ūmviYKvix Ges Awg fvgtK wevŵtq w`tqvŵ; Awg KZ
 my` i fvtē wevŵtqvŵ GUv| (miv hwiqvZ, 51 t 47-48) AZtci ejv
 ntqtQ hgxtbi, l tK mgZj KitiYi, l i wevŵtbi,
 l tK cK`KitiYi, l i eUti Ges l i ga`Kvi mŵ Rxemgtni kc_|

Avj x Beb Avex Zvj nv (int) Beb Aveŷvm (ivt) n†Z eYŷv K†i†Qb,
 ŪZvnvŷŪ A_©n†"Q mgvbyvwZK | (Zvevix 24/454) gRwn` (int),
 KvZv`vn (int), hvnnvK (int), mŷi x (int), kvlix (int), Ave-mvŷj n
 (int) Ges Beb hwiq` (int) Gi A_©K†i†Qb ŪBnv Qmo†q †`qv
 n†q†QŪ | (Zvevix 24/554, `ji"j gvbmi 8/529-30)

Gi ci **Aj v n Zv** **Avj** vej b t

kc_ gvb†li Ges

Zui whvb Zv†K mŷvg K†i†Qb A_ŷ hLb Zv†K mŷo Kiv n†q†Q ZLb
 tmnwk Ae`vq A_©wZi vZi Dci BcŷwZ vq | thgb **Aj v n**
ZvAvj v etj b t

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا

تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ

Zig GKvbô n†q vb†R†K `x†bi Dci cŷwZ Ki | **Aj vi**
 cKwZi AbjŷiY Ki, th cKwZ Abjvqx wZvb gvb† mŷo K†i†Qb;
Aj vi n† Kvb cŷwZ **tb** | (nivi, 30 t 30) i vŷj v n
 nŷ y w **Avj** Bvŷl qvŷy v etj †Q b t

ŪcŷZ`K wki wZiv†Zi Dci RbMŷY K†i | AZtci Zvi wZv
 gvZv Zv†K Bqvŷ`x, Lŷvb wKsev gvRynx i†c Mto †Zv†j, thgb
 PZi`ŷ Rš`wbLŷ I `ŷfwek ev"pv cŷhe K†i _v†K | †Zvgiv Zv† i
 †K†i†Kl A½nwbx Kvŷv Ae`vq †`L†Z cvl wK?Ū G nv`xmŷl mnxn
 etvix l mnxn gŷŷj †g Ave-ŷivBivn (ivt) n†Z ewYŷ n†q†Q |
 (dvZŷj evix 3/290, gŷŷj g 4/2048)

mnxn gŷŷj †g AvBqvh Beb wŷgvi gvRv†kC (ivt) n†Z ewYŷ Av†Q
 th i vŷj v n nŷ y w **Avj** Bvŷl l qv nŷy v etj †Q, **Avj v**
ZvAvj v etj b t ŪAwg Avgvi ev`v†i†K GKwŷŷE Ae`vq
 (Zvl n†i Dci) mŷo K†i†Q, AZtci kvBZvbiv G†m agŷ_ ††K
 mwi †q Zv† i†K vec†_ vb†q†Q | Ū (gŷŷj g 4/2197)

Gici Ajvn Zvarkv lqv ZvAjvej b t

wZvb ZvK AmrKg^cGes mr KvRi Ávb `vb KtiQb, Avi
 Zvi fvtMⁱ hv wKQyQj tm w tK ZvK c_ wbt^r R KtiQb|
 BeB Aveym (ivt) etj b th, Gi fvev^ch^j t wZvb fvj g[`] cKvk
 Kti w tqtQb| (Zveix 24/454) gRwn[`] (int), KvZv[`]vn (int),
 hvnnvK (int) Ges kvlixl (int) Abjfc etjQb| (Zveix
 24/454) mC BeB h^gB (int) etj b, Ajvn ZvAjv tKv^b
 fvj Ges tKv^b Lvivc Zv L^tR t[`] L^tZ DrmwvZ KtiQb| (Zveix
 24/455) BeB hmq[`] (int) etj b, wZvb gvb^tli wfZi mr KvR Ges
 Amr KvRi Ávb `vb KtiQb| (Zveix 24/455) Avej Avmlqv[`]
 (int) etj b t AvgvtK Bgivb BeB umvBb (ivt) wRtÁm Ktib t gvb^t
 hvKQAvj Kti Ges Kónmⁱ Kti Gne Kv Ajvi c^q t tK
 Zvtⁱ fvtMⁱ wba^miZ itqtQ? Zvtⁱ fvtMⁱ wK GiKgB wj wce^x
 AvtQ, bwK Zviv wbtRivB wbtRtⁱ fveMZfvte AvMvgxi Rbⁱ Kti
 h^tQ? t^hhZzZvtⁱ KvQ bex G^thQ Ges Ajvi c^qK^Q
 Zvtⁱ Dci c^yntqtQ Ges G Rbⁱ G me wKQyGfvte KtiQ? Awg
 Rerte ejjvg t bv, bv| eis G meB ce^{nt}Z wba^miZ l wⁱxKZ
 ntq AvtQ| Bgivb (int) ZLb etj b t Zvntj wK GUv hj g ntebv?
 G K_v i^tb Awg tK^c DVjvg| AvZw⁴Z tⁱ ejjvg t me^wKQj m^öv
 l g^yvk tZv t^hB Ajvn ng^lÖngRⁱ ZvB n^tZ i^tQ Zv
 Kvhej x m^aútK^cKvⁱl wKQy wRtÁm Kivi kw³ tbB| wZvbB eis
 mKj tK wRÁvmvev[`] Kitz c^tib| Avgvi G Reve i^tb Bgivb (int)
 L^gB L^xntj b| Zvci etj b t Ajvn ZvAjv tZvgK n^yZv
 `vb Ki^b| Awg cix^qvgj KfvteB tZvgvtK G c^kamRtÁm KtiwQ|
 t^kb, g^hBvA^{_}evR^hBv t^mi GK^htj K i^vh^yvn n^yy^u
 Ajv^bvl qvny^g wKUG^thH c^kB^aRtÁm Kti th c^kamg
 tZvgK KtiQ i^vh^yvn n^yy^u Ajv^bvl qvny^g ZvK
 tZvgvi gZB D^ëi w tquQtj b| tjvKw ZLb etj wQj t ÖZvntj Avi

Avqf i Avj Kti vnte? Ō vñjvñ nñ y v ū Ōy Bvñ qvñy v
 DĒi ej vñ b t Ōy vñ Zv Ōy vñ hñ K th Rvñ Rb" mñ
 Kti t Qb Zvi t tñ K tñ B tñ B Rvñ Mvi Abñ jñ Avñ jñ Kiv mñ R Kti
 t b | (Zvñ x 24/455) G K vñ nñ Zv Avñ vñ K Zvñ vñ
 Avqñ Z ōvñ cñ vñ Z nq t

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّيْنَاهَا. فَأَهْمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا

kc_ gvñ i Ges Zvi, vñ vñ Zvñ K mñ Kti t Qb | AZtci Zvñ K
 Zvi Amñ Kgñ Zvi mñ Kti gñ Ávñ vñ Kti t Qb | (miv kvgn, 91 t 7-
 8) G nñ vñ Bgvñ gñ vñ g (int) Ges Avñ vñ (int) eYñ Kti t Qb |

Avñ vñ Zvñ vñ Dñ t

tñ mñ jñ Kvñ nñ, th vñ tñ K cñ Ē i vñ Lñ Ges tñ e"ñ nñ, th
 vñ Kñ Kj vñ vñ Kñ tñ A vñ th vñ Kñ Avñ vñ Avñ vñ
 vñ vñ i vñ tñ Kñ vñ nñ, th vñ Avñ vñ Zvñ vñ vñ b t

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى. وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى

vñ vñ tñ mñ vñ jñ vñ Kñ th cñ Ē Zv ARñ Kti Ges vñ
 iñ vñ vñ vñ Kti i mñ vñ Zv Avñ vñ Kti | (miv ŌAvñ v, 87 t 14-
 15) Avñ tñ B e"ñ nñ th vñ tñ Kñ Kj vñ vñ vñ Kñ tñ, G fñ th, tñ
 vñ tñ Kñ vñ vñ Zv tñ Kñ mñ tñ vñ tñ, dñ tñ tñ vñ dñ vñ vñ Zv vñ vñ vñ
 vñ Kñ Ges Avñ vñ Avñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ
 nñ | Avñ Gñ Añ vñ vñ tñ th vñ vñ Kñ Avñ vñ Zvñ vñ vñ
 Kñ vñ tñ mñ jñ Kvñ nñ Qñ Avñ th vñ vñ Kñ Avñ vñ Zvñ vñ vñ
 Zvñ Avñ vñ vñ vñ vñ vñ Kti t Qb tñ eñ vñ, vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ
 Avñ dñ (int) Ges Avñ x Bñ vñ Avñ vñ Zvñ vñ (int) Bñ vñ Avñ vñ (ivt)
 nñ Zvñ Gñ vñ vñ vñ Kti t Qb | (Zvñ x 24/457)

Bñ vñ Avñ vñ (ivt) nñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ vñ
 Ōy vñ

cñ vñ Kti t Zb Zvñ vñ vñ vñ tñ tñ vñ tñ tñ vñ | AZtci ej tñ Zb t

Ōn Aȳ v! Avgi bdbK Avcw agōj M v Ki 'b! AvcwB
 Ii AwffveK I cŕz Ges Ii mteŕĖg cweĪKvix|Ō (Zvevivbx
 11/106)

hwiq` Beb Avi Kv (i v) nŕZ eYŌ AvQ ſh i vñjvñ nȳ y ũ
 Ōȳ Bvñ qvñ y vñjvñ Ōvñ cW Ki ſZb t

Ōn Aȳ v! Awy AſgZv I Aj nŕZvñŕZ, Ges evaŕ", fxi"Zv,
 KcYZv I Kveſii Ahve nŕZ Avcbvi wbKU Avkŕ cŌ_Ōv KiñQ| tñ
 Aȳ v! Avgi Ašſi ZvKI qv `vb Ki"b Ges IŕK cweĪ Kſi w b!
 AvcwB ſZv Ii mteŕĖg cweĪKvix| AvcwB Ii I qvj x I gvIjv|
 tñ Aȳ v! Avcbvi f q tñB Ggb Ašſi i AmaKvix nI qv ſŕK
 AvgvſK i ſſv Ki"b Ges Ggb bvdñ nŕZ i ſſv Ki"b hv KLſbv cwi ZB
 nqbv| Ggb Bj ſ nŕZ i ſſv Ki"b hv ſKvb DcKvſi Avſmbv| Avi
 Ggb `ŌAv nŕZ i ſſv Ki"b hv Kej nqbv|Ō G nv` xmwJ Bgv g gñvj g
 (int) I Bgv Avngv` (int) eYŌv KſiſQb| (Avngv` 4/371,
 gñvj g 4/2088)

hwiq` (i v) etj b t Ōi vñjvñ nȳ y ũ Ōȳ Bvñ I qv nȳ y
 Avgvſ iſK G `ŌAwJ wKſvſZb Ges Avgiv ſZvgvſ iſK Zv wKſwſQ|Ō

(11) Qvg` mæcŌvq Aeva"Zv
 ekZt mZſK wq_v etj
 cŕvLvb Ki j ,

١١. كَذَبَتْ ثُمُودُ بِطَغْوٰنَهَا

(12) mYivs Zv`i gta` th meMaK nZfvM` tm hLb Zrci ntq DVj	١٢. إِذِ أَنْبَعَتْ أَشَقْلَهَا
(13) ZLb Ayvi ivj- Zv`i K ejj t Ayvi Dax l, l tK cwb cvb Kivbvi wel tq mveavb nl,	١٣. فَقَالَ هُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَهَا
(14) wKš' Zviv Zv`K wg`ver`x ejj, AZtci H DwotK tKtU tdjj mYivs Zv`i cvtci Rb` Zv`i iveY Zv`i tK mgtj aYsm Kti w`tjb, AZtci Zv`i tK fvgmvr Kti tdj tjb,	١٤. فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمَدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا
(15) Avi wZvb li cwi YvgtK fq Kiti bbi	١٥. وَلَا تَخَافُ عُقْبَهَا.

Qvg` RmZi mZ` cZ`vLv`bi cwi Yvg

Ay v Zv`Ay vej b t

A_ Qvg` tMv`i

tj vtKiv nVKwii Zv Kti Ges AnsKvtii ekeZx`ntq Zv`i ivmj tK
Awekym l A`Kvi Kti tQ | gRwn` (int) Ges KvZv`vnl (int) G
K_vB etj tQb | (Zvevix 24/458) G nVKwii Zv Ges wg`vPvtii
KvitY Zviv Ggb `fM`i m`x`b ntq Qj th, Zv`i gta` th wQj
metPtq wKá e`w` tm cZ`Z ntq hvq | Zvi bvg wQj wK`vi Belb
mvUj d | tm mvij n (Avt) DótK tKtU tdjj | tm wQj Qvg` RmZi
tbZv | Ay v ngnbu Zv e`v`i B b P AvZw`v Kti b t

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ

AZtci Zviv Zv` i GK m½K AvnVb Kij , tm l tK ati nZ`v
Kij | (miv Kvgvi, 54 t 29) G tjvKvU Zvi Kvltgi gta`
mšmbZ vQj | tm vQj mšskRvZ, mšš-Ges Kvltgi tbZv|

Bvg Avgv` (i nt) Ave` jvn Be` hvgAvn (i vt) ntZ eYv
Kt b th, i vj jvn ný y vû Avj Bvnl qvny vG Keir Zv f v tY
H Dóxi Ges li nZ`vKvixi velq Avtj vPbv Kt b Ges G AvqvZ
vZjvqvZ Ktib| Zvici etj b t vMK thb Ave~ hvgAvn| G
tjvKvU vK`vti gZB vbtRi Kvltgi voku vcl, mšmbZ Ges
mšš-vQj |ô (Avngv` 4/17)

G nv`xmvU Bvgv eYvix (int) Zvi vKZveyZ Zvdmxiô Mšš` eYv
Ktiqb Ges Bvgv gvnj g (int) Zvi mnxn Mšš` vRvnbvgti Avhveô
vkt vbtg Dji L Kti qb| Bvg vzi vhx(i nt) l Bvg bmvC (i nt)
Dftq Zv` i mšvb Mšš` GvU eYv Ktiqb| (dvZuj evix 8/575,
gvnj g 4/2191, vZivghx 9/268, bmvC 6/515)

mvj ni (Avt) Kvltgi Dóxi NUbv

Ajvi i vj ný nýv(Avt) Zv KvgtK ej t b t

vAvi Kvgt tZvj vAjvi Dóxi

tKvb vWZ Kiv ntZ veiZ _vK| Zvi cvb cvb Kivi vbañi Z v`tb
hj g Kti Zvi cvb eU Kibv| tZvgv` i Ges Zvi cvb cvtbi v`b
Zvii L Ges mgq vbañi Z itqtQ|ô vKš` H` pšiv bvexi (Avt) K_v
vUB Nô Kij bZ ZivvH Dóxi nZ`vKij , hvK Ajv vZv
gvZv QvovB cv`ti GKvU vKivi ga` ntZ mšv Kti vQjt b| H DóxiU
vQj mvj n& (Avt) GKvU gñRhvGes Ajvi Kzi tzi cYv kv
dji Ajv vZv Ajv Zv` i Dci f x Y μ z nb Ges Zv` i n&K
ašm Kti t`b| bvexi (Avt) Dóxi nZ`vKvix e`v`tK Zvi mšvô vtqi
tQvU eo bvix cji l mevB G e`vcv`ti mg_ô Kti vQj Ges meviB
ci vktg thb bi vq Dóxi nZ`vKti vQ | G Kv tY Ajvi
Avhve mevB ašm ntq vMtqvQj | (Zveix 24/260)

kãW

i{cl cWZ ntqtQ| Gi fveŧ_©Beb

Aveÿm(i t) etj b th, Ay v n Kv l e'vci Klv v xš-ſbtj Zvi
 cÄpqq H e'v v K Ki te thB e'vci Zlv Klv cil qv
 Ktibbv| (Zvevix 24/461) gRwn` (int), nvmvb evmix (int),
 eKi Be&Ave` jvn (i nt), Ay gRox(i nt) Ges Ab'v M GKB
 e³e" tck Kti tQb| (Zvevix 24/261)

miv Avk&kvgn Gi Zvdmxi mgvß|